

РОЗДІЛ 6 ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.131

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/5-78-20>

Бухтіарова А. Г.

Духно Ю. О.

Сумський державний університет

СУЧАСНІ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ¹

Прозорість діяльності державних органів у сфері публічних фінансів є однією з основних передумов стабільного розвитку демократичної країни та запорукою проведення ефективної державної політики. Відкритість публічної інформації дає змогу здійснювати громадський контроль, чим сприяє задоволенню інтересів населення та підвищенню рівня довіри до органів влади. Прозорість у діях публічної влади залежить безпосередньо від упровадження відкритих даних, які поліпшують якість та ефективність процесів публічного управління. Таке поліпшення можливе лише завдяки прийняттю рішень на основі повної, достовірної та актуальної інформації в публічному секторі, тому особливої актуальності набуває розроблення сучасних програм ефективності та прозорості публічних фінансів в Україні, на основі чого знижується ймовірність відмивання коштів та вчинення корупційних діянь.

Ключові слова: транспарентність, публічні фінанси, відкриті дані, індекс транспарентності, інформаційна відкритість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою дослідження транспарентності публічних фінансів займалися багато вітчизняних науковців, серед яких: А.А. Нечай, У.О. Олексій, С.В. Бардаш, Ю.Р. Баранюк, Л.В. Фокша, М.І. Карлін, О.В. Длугопольський, С.О. Корецька, М.В. Карасьова, Ю.О. Крохіна, В.Б. Тропіна, А.В. Хмельков, О.О. Молдаван та ін. Серед зарубіжних учених, що досліджували сутність публічних фінансів, слід виділити П.С. Джейна, Дж.М. Б'юкенена, Р.А. Масгрейва та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість досліджень, сьогодні існує реальна потреба у розробленні та імплементації сучасних й ефективних програм підвищення прозорості публічних фінансів, які б сприяли подальшому розвитку фінансового сектору в Україні.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є аналіз сучасних програм підвищення прозорості публічних фінансів в Україні та оцінка їхньої ефективності.

Виклад основного матеріалу. За умов високого рівня корупції в Україні виникає необхідність управління значними масивами інформації у сфері публічних фінансів для виявлення здійснених, існуючих та попередження майбутніх випадків незаконного використання ресурсів. Згідно зі Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020» [18], майже всі реформи чинять вплив на публічні фінанси, а всі міністерства з метою протидії корупції повинні використовувати інформаційні технології. Відкритість інформації має потужний антикорупційний ефект та здійснює сприятливий вплив на економічний розвиток. Тому прозорість публічних фінансів є чинником успішної реалізації реформування усіх сфер економіки України.

Відповідальним органом за створення найважливіших для населення наборів інформації державних структур є Державне агентство з питань

електронного врядування України [9]. За сприяння Агентства в Україні (вже вдруге у 2018 р.) проводиться найбільший щорічний національний конкурс інноваційних IT-проектів на основі відкритих даних Open Data Challenge [2].

Метою конкурсу є розроблення учасниками сервісів та продуктів із використанням відкритих даних, які зможуть вирішити певні суспільні проблеми. У 2018 р. в Україні на конкурс подано 190 заявок із 27 міст, та за результатами конкурсу визначено шість проектів-переможців (табл. 1), які розділили призовий фонд у сумі 2,5 млн грн. Оцінювали переможців за критеріями можливості використання відкритих даних, антикорупційного та соціального впливу, інноваційності та перспектив розвитку проекту.

Упровадження зазначених у таблиці проектів в Україні сприятиме розв'язанню багатьох проблем суспільства, бізнесу та держави (Регуляторна мапа України – у сфері місцевих публічних фінансів), а також допоможе заробити або заощадити мільйони гривень для української економіки.

Окрім потенційних ініціатив із розвитку сфери відкритих даних, слід розглянути також уже існуючі програми забезпечення прозорості публічних фінансів в Україні.

Прогресивним кроком на шляху до відкритості інформації стало впровадження в дію 2014 р. Єдиного державного вебпорталу відкритих даних України [12] за зразком подібних порталів інших країн (наприклад, data.gov США [7]), який надає можливість здійснювати пошук даних за групами (табл. 2) та розпорядниками інформації, а також за ключовими словами та форматами даних.

Така незначна кількість наборів пов'язана з тим, що в 2018 р. відбулося оновлення програмного забезпечення Єдиного державного вебпорталу відкритих даних. Усі набори даних, які були опубліковані до 8 серпня 2018 р. знаходяться у від-

¹ Дослідження виконане у рамках держбюджетної науково-дослідної роботи 0118U003585 «Формування системи забезпечення прозорості публічних фінансів як передумова боротьби з корупцією в Україні».

Таблиця 1

Проекти – переможці національного конкурсу Open Data Challenge в Україні у 2018 р.

Назва проєкту	Короткий опис проєкту
Регуляторна мапа України	онлайн-сервіс з обробки та візуалізації інформації стосовно регуляторної діяльності органів місцевого самоврядування
Monitor.Estate	вебсервіс зі збору відкритих даних про нерухомість та оцінки юридичних ризиків у разі її купівлі/оренди
Прозора інфраструктура	портал відкритих даних про інфраструктуру, який надає інформацію про планування та виконання робіт
Greenval	сервіс для фермерів, що допомагає знайти безпечні агропрепарати
NORA	сервіс аналізу даних із відкритих джерел та виявлення неочевидних зв'язків між учасниками будівельного ринку
LvivCityHelper	чат-бот, який надає інформацію про діяльність комунальних підприємств, закладів культури, освіти та охорони здоров'я. Може цілком замінити телефонні гарячі лінії

Джерело: складено авторами на основі [19]

Таблиця 2

Кількість наборів даних Єдиного державного вебпорталу відкритих даних України за групами станом на кінець січня 2019 р.

Кількість наборів даних порталу за групами					
Будівництво	3	Держава	39	Екологія	7
Економіка	11	Земля	5	Молодь і спорт	1
Освіта і культура	1	Охорона здоров'я	1	Податки	7
Сільське господарство	1	Соціальний захист	1	Стандарти	1
Транспорт	2	Фінанси	7	Юстиція	19

Джерело: складено авторами на основі [12]

Таблиця 3

ТОП-5 найбільших трансакцій розпорядників коштів в Україні за січень 2019 р.

№	Платник	Одержувач	Дата	Сума, грн.
1	Пенсійний фонд України	Головне управління Пенсійного фонду України в м. Києві	04.01.2019	447 157 160
2	Одеська митниця Державної фіскальної служби	Управління Державної казначейської служби України в м. Одесі	14.01.2019	380 456 377,79
3	Пенсійний фонд України	Головне управління Пенсійного фонду України у Донецькій обл.	04.01.2019	366 889 970
4	Міністерство соціальної політики України	Головне управління Державної казначейської служби України Харківської обл.	22.01.2019	338 565 485,11
5	Одеська митниця Державної фіскальної служби	Управління Державної казначейської служби України в м. Одесі	15.01.2019	311 025 718,09

Джерело: складено авторами на основі [11]

критому доступі на старій версії порталу (<http://old.data.gov.ua/datasets>). Проте відтепер опублікування наборів інформації здійснюється на новому порталі.

У 2015 р. здійснено запуск Єдиного вебпорталу використання публічних коштів «Е-дата» (у 2017 р. відбувся перехід роботи порталу з тестового режиму у повноцінний), який став важливим інструментом для протидії корупції. Портал знаходиться у відкритому доступі, є безкоштовним та містить дані про використання коштів Пенсійного фонду, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, Державної фіскальної служби та інших структур. Натомість усі розпорядники коштів зобов'язуються публікувати необхідну інформацію на порталі. Це дає змогу здійснювати постійний моніторинг та оцінювати ефективність використання публічних коштів.

За допомогою порталу також можна відстежувати найбільші трансакції, здійснені розпорядниками коштів в Україні (табл. 3).

На сьогодні «Е-дата» – одна з найбільших відкритих баз даних в Україні. Підтвердженням цьому є статистичні дані про її діяльність у 2018 р., які відображено на рис. 1.

Партнером «Е-дата» є Пошуково-аналітична система «.007» [17] – вебсервіс обробки та візу-

ально зручного подання інформації щодо використання державних коштів, який є доступним і простим у використанні.

Пошуково-аналітична система «.007» надає своїм користувачам такі основні можливості:

- відстеження платежів бюджетних установ, тобто трансакцій, які проходять через Державну казначейську службу;

- пошук трансакцій за певним словом із призначення платежу (наприклад, «заробітна плата», «електроенергія» тощо);

- доступна функція контролю оплати договору Державною казначейською службою завдяки інтеграції E-data та ProZorro («.007» здійснює збір даних з E-data і відображає їх користувачам ProZorro. На сайті ProZorro завершені тендери містять посилання «Перевірити оплати», яке спрямує користувачів до сайту «.007», де зазначено список трансакцій із датами, сумами, призначеннями платежу та іншою інформацією);

- наявні відомості про кількість розпорядників бюджетних коштів, які звітують на офіційному порталі публічних фінансів E-data (у 2019 р. – 44 774 із 64 165 в Україні [17]) та про обсяги звітності, оприлюдненої на порталі E-data.

Додатково у сервіс включено постійний конкурс журналістських розслідувань «Е-розслідування», де можна переглянути роботи журналістів та активних громадян із розслідування фактів корупційних діянь, пов'язаних із використанням публічних коштів. Таким чином, відбувається підвищення рівня прозорості державних фінансів.

Нині в Україні функціонує відкритий ресурс – Система електронних публічних закупівель ProZorro [6], що надає доступ до даних про електронні тендерні торги, які були розпочаті з 31 липня 2016 р. Ресурс включає у себе портал ProZorro, модуль електронного аукціону (<http://bi.prozorro.org>) та центральну базу даних. Державні організації публікують тендери на замовлення, а учасники аукціону здійснюють торги за допомогою електронного модуля (попередньо зареєструвавшись). Модуль також виконує функцію відправки інформації до центральної бази даних та оприлюднення на порталі публічних закупівель та всіх майданчиках [6].

Станом на кінець січня 2019 р. ProZorro налічує 52 205 оголошених тендерів та 208 034 активних постачальників [6]. А за два роки роботи в ProZorro було здійснено 2,7 млн закупівель [1]. Зі стартом системи електронних закупівель відбулося значне підвищення прозорості державного сектору, що знайшло відображення в міжнародних винагородах:

- міжнародна премія World Procurement Awards Міністерству економічного розвитку і торгівлі України за розроблення і реалізацію електронної системи з унікальною будовою (Лондон, 18.05.2016) [3];

- система ProZorro стала переможцем щорічної премії ініціативи у сфері відкритого урядування Open Government Awards на саміті Open Government Partnership (Париж, 08.12.2016) [4];

- Європейський банк реконструкції і розвитку відзначив ProZorro як рекомендовану модель реформи державних закупівель [21].

У рамках ProZorro з 2016 р. функціонує електронна система «ProZorro.Продажі» для продажу державного майна, яка у квітні 2018 р. вийшла з пілотного проєкту й отримала статус державного підприємства [5]. «ProZorro.Продажі» забезпечує прозорість торгів та надає можливість контролю над продажами державі, бізнесу та громадськості.

Для усунення проблем та недоліків системи ProZorro було також здійснено запуск моніторингового порталу публічних закупівель DoZorro [1], де можна залишати відгуки або скарги. На порталі доступні шаблони заяв для оскарження в різні державні структури (Антимонопольний комітет України, Державну аудиторську службу, Рахункову палату України, Департамент захисту економіки Національної поліції України та ін.) [1]. Аргументовано оскаржені тендери повинні скасовуватися з оголошенням нових процедур закупівель замовниками.

У 2016 р. Державна фіскальна служба України вдосконалила Електронний кабінет платника податків [10], який має відкрити та приватну частину. Варто відзначити, що в закритій частині кабінету також міститься інформація з реєстрів операцій і трансакцій Системи електронного адміністрування ПДВ [20], де користувачі можуть знайти відомості про всі операції, зареєстровані в системі, перелік усіх операцій із ПДВ-рахунками

29 400 000	• кількість здійснених трансакцій
2 654 400 000 000	• загальна сума платежів, грн
46 421 416	• кількість документів, оприлюднених на порталі
47 233	• кількість створених кабінетів
20 000	• приблизна кількість відвідувачів на день

Рис. 1. Статистика діяльності Єдиного вебпорталу використання публічних коштів України у 2019 р.

Джерело: складено авторами на основі [11]

з описом (тип трансакції, загальна сума поповнення рахунку, списання коштів, заборгованість, дійсний залишок коштів на рахунку та ін.) та дані про суму перевищення ПДВ.

Система електронного адміністрування ПДВ стала вагомим кроком у боротьбі з корупцією, оскільки зробила неможливим формування фіктивних податкових кредитів для отримання незаконних бюджетних відшкодувань ПДВ, водночас збільшивши надходження даного податку до бюджету [8].

При Міністерстві юстиції України функціонує Кабінет електронних сервісів [15], де можна отримати інформацію з різних державних реєстрів та здійснити безоплатний запит на пошук даних з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань [14]. Для отримання інформації необхідно позначити деякі критерії пошуку.

Національним агентством з питань запобігання корупції в Україні було створено Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування [13], який призначений для спрощення подання працівниками сфери публічних фінансів своїх декларацій майнового стану, забезпечення доступу до них користувачам реєстру та полегшення процедури перевірки декларацій.

Експерти ТАРАС Project/Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах [16] здійснили прогноз відкритих даних до 2025 р. за трьома сценаріями розвитку: стагнація – стан відкритих даних не розвиватиметься; помірний прогрес – більшість наборів даних буде оприлюднено, якість та кількість користувачів дещо зростуть, помірно поліпшиться зручність використання; значний прогрес – усі набори даних будуть оприлюднені, їхня якість та зручність суттєво поліпшаться, а кількість користувачів істотно зросте (рис. 2).

Висновки і пропозиції. Отже, за останні роки Україна досягла великого успіху в оприлюдненні відкритих даних та сприянні їх ефективному використанню, а вітчизняні експерти прогнозують подальший розвиток зазначеної сфери. Сьогодні значна кількість інформації (реєстри підприємств, судових рішень, публічних трансакцій та ін.) стала доступною громадянам, громадським організаціям, представникам бізнесу та державних інституцій. Для всіх перелічених суб'єктів відкрита інформація надає більше можливостей у доступі до необхідних даних, які можна використати для розроблення програм розвитку держави чи окремих регіонів. Такі програми не тільки сприятимуть підвищенню рівня життя громадян, а й зможуть поліпшити імідж України з-поміж інших пропре-

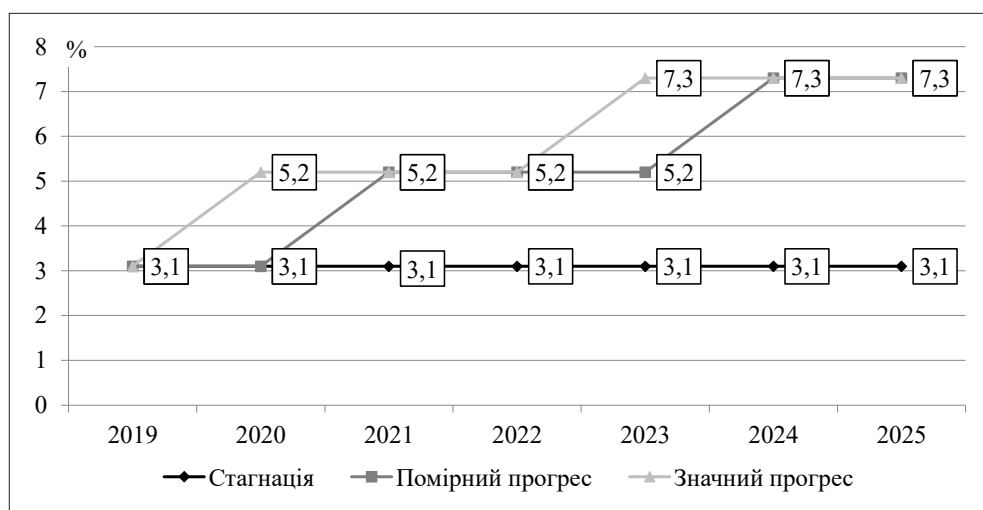

Рис. 2. Темпи зростання ринку відкритих даних в Україні за трьома сценаріями майбутнього

Джерело: складено авторами на основі [16]

сивних держав, в яких сфера відкритих даних розвивається досить успішно. Крім того, подальше поширення культури відкритості інформації допомагатиме у протидії корупції та попереджуватиме службові зловживання посадових осіб.

Розвиток відкритих даних має велике значення і для забезпечення стабільного зростання економіки держави. Наприклад, за допомогою діяльності системи електронних закупівель Prozorro зростає ефективність державних закупівель та відбувається економія державних коштів. Завдяки

відкритості та прозорості у відносинах між економічними суб'єктами знижується ймовірність відмивання коштів та вчинення корупційних діянь. А за умов підвищення доступу до інформації про ринок забезпечується рівна конкуренція між його суб'єктами, врівноважуються попит і пропозиція. Тобто впровадження концепції відкритих даних в Україні зможе допомогти у розв'язанні багатьох проблем суспільства, бізнесу та держави та зможе заощадити значні обсяги коштів для економіки України.

Список використаних джерел:

1. DoZorro Громадський контроль держзакупівель. URL: <https://dozorro.org/> (дата звернення: 12.11.2019).
2. Open Data Challenge. URL: <https://www.e.gov.ua/ua/projects/vidkriti-dani/open-data-challenge> (дата звернення: 10.11.2019).
3. ProZorro вдруге потрапила до шорт-листа World Procurement Awards 2017. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2178409-prozorro-vdruge-potrapila-do-sortlista-world-procurement-awards-2017.html> (дата звернення: 12.11.2019).
4. ProZorro отримала престижну міжнародну премію Open Government Awards 2016. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249566015> (дата звернення: 12.11.2019).
5. ProZorro Продажі. URL: <https://prozorro.sale/> (дата звернення: 12.11.2019).
6. ProZorro Публічні закупівлі. URL: <https://www.prozorro.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
7. The home of the U.S. Government's open data. URL: <https://www.data.gov/> (дата звернення: 12.11.2019).
8. Державна фіскальна служба. URL: <http://sfs.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
9. Державне агентство з питань електронного врядування. URL: <https://www.e.gov.ua/> (дата звернення: 10.11.2019).
10. Електронний кабінет платника податків. URL: <https://cabinet.sfs.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
11. Єдиний вебпортал використання публічних коштів E-Data. URL: <https://spending.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
12. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
13. Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. URL: <https://public.nazk.gov.ua/search> (дата звернення: 12.11.2019).
14. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. URL: <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch> (дата звернення: 12.11.2019).
15. Кабінет електронних сервісів. URL: <https://kap.minjust.gov.ua/> (дата звернення: 12.11.2019).
16. Ковальчук А., Ханжин В., Кудлатський Я. Економічний потенціал відкритих даних для України. *TAPAS Project/Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах*. 2018. URL: <http://tapas.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/1524641131.pdf> (дата звернення: 12.11.2019).
17. Пошуково-аналітична система «007». URL: <https://www.007.org.ua> (дата звернення: 10.11.2019).
18. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. Дата оновлення: 12.01.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 12.11.2019).
19. Романенко Ю. Назвали переможців Open Data Challenge 2018. *Studway*. 2018. URL: <https://studway.com.ua/open-data-challenge-2018/> (дата звернення: 12.11.2019).
20. Система електронного адміністрування ПДВ. URL: <https://cabinet.sfs.gov.ua/help/seavat.html> (дата звернення: 12.11.2019).
21. Систему Prozorro оцінили в ЕБРР. *Фінансовий клуб*. URL: <https://finclub.net/news/sistemu-prozorro-otsenili-v-ebr.html> (дата звернення: 10.11.2019).

References:

1. DoZorro Hromadskyy kontrol derzhzakupivel [Public control of public procurement]. Available at: <https://dozorro.org/>. (accessed 12 November 2019).
2. Open Data Challenge. Available at: <https://www.e.gov.ua/ua/projects/vidkriti-dani/open-data-challenge>. (accessed 10 November 2019).
3. ProZorro vdruhe potrapyla do short-lysta World Procurement Awards 2017 [ProZorro is shortlisted for the 2017 World Procurement Awards shortlist]. *Ukrinform*. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2178409-prozorro-vdruge-potrapila-do-sortlista-world-procurement-awards-2017.html>. (accessed 12 November 2019).
4. ProZorro otrymala prestyzhnu mizhnarodnu premiyu Open Government Awards 2016. [ProZorro has won the prestigious International Open Government Awards 2016]. *Uryadovyy portal*. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249566015>. (accessed 12 November 2019).
5. ProZorro Prodazhi [ProZorro Sales]. Available at: <https://prozorro.sale/>. (accessed 12 November 2019).
6. ProZorro Publichni zakupivli [ProZorro Public procurement]. Available at: <https://www.prozorro.gov.ua/>. (accessed 12 November 2019).
7. The home of the U.S. Government's open data. Available at: <https://www.data.gov/>. (accessed 12 November 2019).
8. Derzhavna Fiskal'na Sluzhba [State Fiscal Service]. Available at: <http://sfs.gov.ua/>. (accessed 12 November 2019).
9. Derzhavne ahentstvo z pytan' elektronnoho vryaduvannya [State Agency for Electronic Governance]. Available at: <https://www.e.gov.ua/ua>. (accessed 10 November 2019).
10. Elektronnyy kabinet platnyka podatkov [The taxpayer's electronic cabinet]. Available at: <https://cabinet.sfs.gov.ua/>. (accessed 12 November 2019).
11. Yedynyy veb-portal vykorystannya publichnykh koshtiv E-Data [Unified web portal for the use of public E-Data funds]. Available at: <https://spending.gov.ua/>. (accessed 12 November 2019).
12. Yedynyy derzhavnyy veb-portal vidkrytykh danykh [Unified state open source web portal]. Available at: <https://data.gov.ua/> (accessed 12 November 2019).
13. Yedynyy derzhavnyy reyestr deklaratsiy osib, upovnovazhenykh na vykonannya funktsiy derzhavy abo mistsevoho samovryaduvannya [Unified State Register of Declarations of Persons Authorized to Perform State or Local Government Functions]. Available at: <https://public.nazk.gov.ua/search>. (accessed 12 November 2019).
14. Yedynyy derzhavnyy reyestr yurydychnykh osib, fizychnykh osib-pidpryyemstiv ta hromads'kykh formuvan' [Unified State Register of Legal Entities, Individual Entrepreneurs and Public Formations]. Available at: <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>. (accessed 12 November 2019).
15. Kabinet elektronnykh servisiv [Cabinet of electronic services]. Available at: <https://kap.minjust.gov.ua/>. (accessed 12 November 2019).
16. Koval'chuk A., Khanzhyn V., Kudrats'kyi Ya. (2018) Ekonomichnyy potentsial vidkrytykh danykh dlya Ukrayiny [Economic potential of open data for Ukraine]. *TAPAS Project / Prozorist' ta pidzvitnist' u derzhavnomu upravlinni ta posluhakh*. 2018. Available at: http://tapas.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/152464_1131.pdf. (accessed 12 November 2019).
17. Poshukovo-analitychna systema «.007» [Search-analytical system «.007»]. Available at: <https://www.007.org.ua>. (accessed 10 November 2019).
18. Pro Stratehiyu staloho rozvytku «Ukrayina – 2020»: Ukaz Prezydenta Ukrayiny [On the Ukraine 2020 Sustainable Development Strategy: Presidential Decree]. 12.01.2015. № 5/2015. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>. (accessed 12 November 2019).
19. Romanenko Yu. (2018) Nazvaly peremozhtsiv Open Data Challenge 2018 [Named the winners of the Open Data Challenge 2018]. *Studway*. 2018. Available at: <https://studway.com.ua/open-data-challenge-2018/>. (accessed 12 November 2019).
20. Systema elektronnoho administruvannya PDV [System of electronic VAT administration]. Available at: <https://cabinet.sfs.gov.ua/help/seavat.html>. (accessed 12 November 2019).
21. Systemu Prozorro otsenyly v EBRD [The Prozorro system was evaluated by the EBRD]. *Finansovyy klub*. Available at: <https://finclub.net/news/sistemu-prozorro-otsenili-v-ebrr.html>. (accessed 10 November 2019).

Бухтиарова А. Г.

Духно Ю. А.

Сумский государственный университет

СОВРЕМЕННЫЕ ПРОГРАММЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ И ПРОЗРАЧНОСТИ ПУБЛИЧНЫХ ФИНАНСОВ В УКРАИНЕ

Резюме

Прозрачность деятельности государственных органов в сфере публичных финансов является одной из основных предпосылок стабильного развития демократической страны и залогом проведения эффективной государственной политики. Открытость публичной информации позволяет осуществлять общественный контроль, способствует удовлетворению интересов населения и повышению уровня доверия к органам власти. Прозрачность в действиях публичной власти зависит непосредственно от внедрения открытых данных, которые улучшают качество и эффективность процессов публичного управления. Такое улучшение возможно лишь благодаря принятию решений на основе полной, достоверной и актуальной информации в публичном секторе, поэтому особую актуальность приобретает разработка современных программ эффективности и прозрачности публичных финансов в Украине, на основе чего снижается вероятность отмывания средств и совершения коррупционных деяний.

Ключевые слова: транспарентность, публичные финансы, открытые данные, индекс транспарентности, информационная открытость.

Buhtiarova Alina
Dukhno Julia
Sumy State University

MODERN PROGRAMS TO INCREASE THE EFFICIENCY AND TRANSPARENCY OF PUBLIC FINANCES IN UKRAINE

Summary

A prerequisite for active economic development in any country is the efficient use of its financial resources. Therefore, the main task of the state and local authorities is to create and ensure the functioning of an effective financial system of the state. It is possible to achieve efficiency through quality management of public finances, which ensures the creation, distribution, and use of public centralized and decentralized funds, which is a prerequisite for the performance of functions entrusted to them by the state and local governments. Corruption in Ukraine substantially exceeds the European average level, which makes this problem one of the key obstacles for effective reform of socio-economic relations to promote European values and ensure sustainable economic growth. In our view, corruption should be interpreted as a complex phenomenon, the content of which is determined by both economic laws and socio-political processes. The purpose of the article is to analyze modern public finance transparency programs in Ukraine and evaluate their effectiveness. Transparency of the activities of public authorities in the sphere of public finances is one of the main prerequisites for the stable development of a democratic country and the key to effective public policy. The openness of public information enables public control, which contributes to satisfying the interests of the population and increasing the level of trust in the authorities. Transparency in public authority actions depends directly on the implementation of open data that improves the quality and efficiency of public administration processes. Such improvement is only possible through decision-making based on complete, reliable and up-to-date information in the public sector. That is why the development of public finance efficiency and transparency programs in Ukraine is of particular relevance. That is, the introduction of the open data concept in Ukraine will help to solve many problems of society, business, and the state and can save considerable amounts of money for the economy of Ukraine and reduce the probability of money laundering and corruption.

Keywords: transparency, public finances, open data, transparency index, information openness.
